

няколко клетки и се измерват 20–30 от тях с окуляр-микрометър. Сравняват се размерите им с тези на хлоропластите и хромопластите. Клетката с левкопластите се рисува при голямо увеличение.

ПАРАПЛАСТ

ВКЛЮЧЕНИЯ В ПРОТОПЛАСТА И В КЛЕТЪЧНИЯ СОК

Скорбялни зърна в клубен на картоф (*Solanum tuberosum* L.)

От прясно отрязана повърхност на картофен клубен се изстиска с ножче малка капка белезникав сок и се размива във вода върху предметното стъкло. Покривното стъкло се поставя внимателно без да се притиска, защото скорбялните зърна са сравнително едри и крехки и лесно се разпукват. Ако водата под стъклото е много, зърната се увеличат от водния ток, затова излишната вода се отстранява.

При малко увеличение зрителното поле е изпълнено с безцветни зърна с различна големина и форма, по-малките са кръгли, а по-големите – яйцевидни. Избира се място с по-малко зърна и се преминава на по-голямо увеличение. С блендата се намалява светлината, за да се очертаят по-контрастно безцветните зърна. Избира се най-едротото и внимателно се разглежда. Близко до по-тесния му край се различава белезникава точка, която представлява центърът на изграждащите зърното тъмни и светли пластове. Тя се нарича образувателен център или хил. Пластовете около него са концентрични, а към периферията на зърното стават ексцентрични. Тези скорбялни зърна са прости. Тъмните пластове съдържат повече вода и затова пречупват по-силно светлината. По-рядко се намират зърна с два и повече хила. При тях около всеки хил отначало се наслояват отделни пластове, а по-късно двете (или повече) зърна се обвиват от общи пластове. Така се образуват полусложните зърна. Срещат се зърна без общи пластове – две или повече зърна са свързани помежду си. Те се наричат сложни скорбялни зърна (фиг. 10).

Извършва се микрохимична реакция за скорбяла с помощта на луголов разтвор (йод, разтворен в калиев йодид). От единия край на покривното стъкло се изтегля част от водата с филтърна хартия, а от срещуположния край се добавя от реактива. Прониквайки до скорбялните зърна, луголовият разтвор в началото ги оцветява светлосиньо или виолетово, после по-тъмно синьо или виолетово до черно. В тъмно